

Generalforsamling 2020

Vores fællesskab – din styrke

11. maj 2020

Kære medlem

Du sidder nu med beretningen for Herning-Ikast Landboforening for året 2019.

Vi har i bestyrelsen valgt at få formaliteterne i orden og ikke vente på en evt. mulighed for at afholde en generalforsamling, hvor vi kan have et normalt fysisk fremmøde.

I landbruget er vi vant til at arbejde med natur og biologi. For os er virus og sygdomme noget, vi hver dag forholder os til ved vores husdyr og med planterne i marken. Vi holder altid god hygiejne, vasker og afspritter hænder, før vi går i grisestalden og tager et bad, når vi går ud. Alt sammen for at undgå smitte med eventuel virus. Dette på grund af vores egen og dyrenes sundhed samt vores økonomi.

I dag er hele verden blevet påmindet om, at vi ikke kan tage det som en selvfølge, at vi er sunde og raske, og at sygdom og nedlukning af samfundet koster mange penge og vil ændre vores levestandard i mange år fremover.

Vi lever i en corona-tid, som ingen havde forestillet sig.

Vi vil i denne beretning komme omkring nogle af de ting, der er arbejdet med i det forgangne år, inden coronaen tog magten.

Året 2019

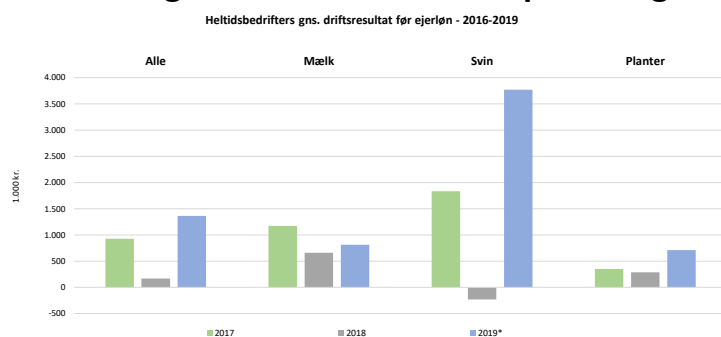
2019 blev et godt år for dansk landbrug.

Planteproduktionen havde en god vækstsæson. Masser af nedbør gav god vækst, men også udfordringer med at få høstet – og ikke mindst få kartoflerne ”sejlet hjem”.

Værre så det ud med mink og slagtekalve. En ubalance i markedet har sænket salgsprisen til langt under produktionsprisen. Også på oksekød er der en lille ubalance, som har gjort kalveproduktionen mindre attraktiv.

Frø-produktion og kartofler er fortsat en eksportsucces, og grisene har været en højdespringere på grund af andres ulykke med svinepest.

Gennemsnitligt driftsresultat fordelt på driftsgrene

Kilde: SEGES
Anm.: 2019*: SEGES-prognose

Det politiske landskab

Fødevareklyngen sikrede beskæftigelse til 186.000 personer i 2018. Heraf er mere end 60.000 personer beskæftiget i afledte støtteeerhverv.

Af de 186.000 personer kan 140.000 jobs henføres til eksporten.

Beskæftigede i fødevareklyngen lokalt:

Herning Kommune	8,1%
Ikast-Brande Kommune	10,8%

Landsgennemsnit 6,5%

Landbruget er altså fortsat et vigtigt erhverv, som på godt og ondt har politikernes, og det omgivende samfunds, interesse.

Vi har i februar haft en midtvejsevaluering af, om vi lever op til målsætningerne i Landbrugspakken.

Konklusionen er klar – regnestykkerne bag pakken holder – samlet set.

Vi har som ventet ikke brugt det kvælstof, vi måtte.

Hvad angår de kollektive virkemidler, har vi desværre lang vej endnu.

Myndighederne har været længe om at sætte dem i værk, for vi har som landbrug gjort, hvad vi kunne.

Bøvlet bureaukrati, kringledede regler og IT-problemer spænder ben for os.

Jeg forventer, at medier og politikere erkender, at forudsætningerne bag landbrugspakkens kvælstofeffekter holder stik.

Datotyran

Flere hundrede datoer skal overholdes i dansk planteavl. Det er gået for vidt.

Vejret kender ikke loven. Det duer ikke, at vi skal så MFO-afgrøder 20. august, de år, hvor vi knap er gået i gang med høsten.

Politikere på besøg

I vores rådgivningsselskab SAGRO er der fokus på det faglige. I Herning-Ikast Landboforening har vi fokus på det politiske. Når der skal findes løsninger på nogle af de udfordringer, vi har i erhvervet, er vores grundforudsætninger, at det er fakta og ikke følelser, der skal være grundlaget for beslutninger.

For at drøfte problematikken om efterafgrøder, havde vi inviteret alle folketingsmedlemmer, valgt i vores område, til en faglig drøftelse ved forsøgsmarkerne ved Hammerum. Desværre var det kun Kristian Jensen og Carsten Kissmeyer, der tog imod vores invitation. Jeg frygter, at uanset hvor megen faglig dokumentation, vi end præsenterer, er der politikere, der ikke lytter til fakta – det er et kæmpe problem.

Formålet var, at politikerne, med egne øjne, kunne se den positive virkning, der var, ved at bruge kvælstoffikserende afgrøder i efterafgrøderne, og hvor ringe effekt der er med efterafgrøder, hvis ikke der er næring tilbage i jorden efter høst.

Det lokalpolitiske

I et hvert godt samarbejde skal begge parter have ejerskab og tillid. Vores samarbejde med Herning og Ikast-Brande Kommuner har altid haft et solidt fundament – noget vi sætter stor pris på. Med fælles fokus på problemstillingerne og dialogen kommer de svære sager frem i lyset, og håndteres ved fælles hjælp. Det er et samarbejde, vi forventer blomstrer yderligere i fremtiden. Vi er blandt andet omkring:

- Vandløbsvedligehold
- Miljøtilladelser
- Vandindvinding
- Vedligeholdelse af veje
- Byggetilladelser
- Beskæftigelses- og uddannelsespolitik

Fakta, fejl og følelser

Det er helt utilgiveligt, at ministerier og styrelser, i mange situationer bruger tal, som viser sig at være forkerte.

Først var det 100.000 ha, der bliver forhøjet til 170.000, der skal tages ud.

Så en regnefejl på 3.000 tons kvælstof.

Så en fejl i kort vedrørende placering af minivådområder.

Så en kæmpe regnefejl på udledningen i år 1900.

Men når det er myndigheder, der begår fejl, får det ingen konsekvens.

Jeg må tage hatten af for Aarhus Universitet – de erkendte deres fejl og blev klogere. Kunne vi da bare få nogle politikere til at gøre det samme.

Glyphosat – det mest sikre

Glyphosat har haft stor politisk bevågenhed. Desværre har debatten kørt mere på følelser, frygt og uvidenhed end på fakta.

Men nu er Glyphosat frikendt for mistanken om at være kræftfremkaldende. Det er godt nyt for landbruget og miljøet, for det er effektivt mod ukrudt og skånsomt for miljøet.

Samtidig er det det mest undersøgte og veldokumenterede aktive stof gennem mange år.

Det er underlagt effektiv godkendelsesprocedure og overvågning, ligesom de få fund af pesticider og nedbrydningsprodukter, der er gjort, oftest har ligget under grænseværdier – og langt fra sundhedsrisici. Vi håber og tror, at værnemidlet fortsat kan bruges i EU, når den nuværende godkendelse udløber i 2022.

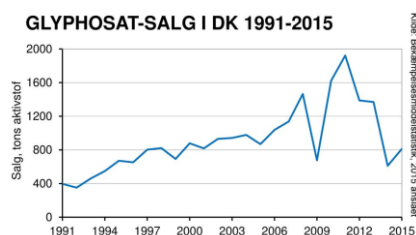
Det ændret dog ikke på, at godt landmandskab er at bruge Glyphosat med omtanke.

Glyphosat er både effektivt og skånsomt.
Det mest gennemtestede pesticid

Stol på videnskaben og ikke på følelserne!

Hvor giftigt et stof er afhænger af doseringen....

Al menneskelig aktivitet i naturen har effekt på biodiversiteten.

BNBO

Selvom pesticider ikke udgør en trussel mod drikkevand i DK, er der politisk flertal for sprøjtefrie zoner omkring vandforsyninger. Her er vi igen ude i noget følelsespolitik, når det er værst.

Vi arbejder for reelle erstatninger og fuld kompensation i en fair proces, hvor der er en åben dialog.

Lokale aktiviteter

Sikkerhed

I SAGRO, og foreningerne bag, har vi nu i to år haft fokus på arbejdssikkerhed. Alligevel oplevede vi 2019 desværre tragiske ulykker indenfor landbruget – ulykker, som måske kunne være undgået.

I november havde vi en sikkerhedsaften hos SAGRO i Herning, hvor Christine Hansen Birkegaard meget bevægende fortalte om at miste. En medarbejder fra Arbejdstilsynet fortalte om det, han oplever i sin hverdag. "Tænk jer om" var egentlig den korte besked.

Det er tankevækkende, når en officer i hæren til Grobund fortæller, at landbruget er en farligere arbejdsplads end dét at være soldat.

På Landsskuet skrev flere hundrede under på, at de i fremtiden vil tænke mere på arbejdssikkerhed. Min opfordring er, at ordene skal gøres til handling. Det dyrebareste vi har, er vores og andres liv.

Nu 9 kommuner med i Projekt Faunastriber

Projekt Faunastriber, der er startet i Herning-Ikast Landboforening, har været en succes. Vi har 200 tilmeldte landmænd og i alt ni kommuner, der er med til at give landbruget et positivt image rundt omkring.

Markskader og hjortevildt

Som jæger og naturmenneske er det et fantastisk syn at se vildt i naturen, men som landmand, der skal leve af afgrøder, kan det være frustrerende at se og opleve skader, når vildttrykket bliver for stort. Fra de seneste opgørelser over vildtskader ved vi, at 10 % af landbrugsarealet i større eller mindre grad har markskader. Vi skal finde en balance, der kan tilgodese dyrelivet og produktionen. For at vi kan have en faktabaseret dokumentation for vildtskader, planlægger vi at lave en ny opgørelse over vildtskader her i 2020 – det er også noget, du får for dit kontingent.

Forvaltningsplan – bæveren

Arbejdet med en forvaltningsplan for bæver, har siden 2015 været i proces i Vildtforvaltningsrådet, uden at der rigtig sker noget på området.

Landbrug & Fødevarer ønsker meget klare retningslinjer for, hvordan skadesramte lodsejere skal hjælpes. Der bør ske en afklaring af muligheden for regulering, og for at holde landmænd skadesfri i forbindelse med arealer, der oversvømmes på grund af bævernes aktiviteter.

Torvedag i Ikast og Aulum dyrskue

Vi arbejder i bestyrelsen på at sikre forståelse for vores erhverv. Det er vigtigt, vi er til stede, når byens folk gerne vil høre om vores fantastiske erhverv.

Møde med naturfredningsforeningen

Vi har til daglig en god dialog med naturorganisationer i området. Sammen med dem havde vi lavet et arrangement, hvor formanden Maria Reumert Gjerding skulle drøfte fælles løsninger med viceformanden i L&F, Thor Gunnar Kofoed. I sidste øjeblik var der afbud fra hende og i stedet blev næstformanden sendt. Vi havde næsten helt ondt af ham over, hvor lidt han vidste, sammenlignet med en hamrende dygtig Thor Gunnar Kofoed.

Åbent landbrug

Invitationen til Åbent Landbrug hos I/S Østergaard var der mange der tog imod – en fantastisk tredje søndag i september.

EU-valg

EU-valget i foråret 2019 satte vi fokus på ved valgmøde i maskinhuset hjemme hos mig med et fint arrangement, hvor EU-kandidaterne Christel Schaldemose og Erik Poulsen var i debat med formanden for danske slagterier, Asger Krogsgaard og formanden for NNF, Ole Wehlast.

EUs CAP-27-forhandlinger er vigtige for landbruget, og vi håber den danske regering vil være med til at øge bidraget til mere end 1 % af BNP, så landbrugsbudgettet kan være uændret.

Folketingsvalg 2019

2019 var også året, hvor regeringsmagten skiftede fra blå til rød. Den ideelle verden findes ikke. Derfor er det vigtigt, altid at skabe alliancer og gå på kompromis, for at få noget igennem. Det måtte den tidligere blå regering sande. Det havde nok været klogt at have lavet flere brede forlig end at føre blokpolitik. Nu får vi det hele rullet tilbage igen.

Fremtiden

Klima: Det går ikke over!

Vedvarende energi

Biogasanlæg omsætter husdyrgødning og organiske restprodukter til energi og miljøvenlig gødning og nedbringer metan- og lattergastabet.

Klimatiltag i grisestalden

Indsatsen, der ændrer på gødningshåndteringen, kan nedbringe udledningen fra grisestalde. Alene hyppig udsugning fra slagtesvinestalde kan nedbringe udledningen fra staldene med ca. 22%.

Klimatiltag på marken

Det er i planteproduktionen, at vi med udgangspunkt i kendte virkemidler kender det største reduktionspotentiale.

Sådan bliver koprutter til biogas

Biogasanlægget på Nørgård Agro er en god forretning for ejerne og for klimaet. Det leverer lidt over fem millioner kWh om året - svarende til strømforbruget i ca. 1.200 husstande.

Klimatiltag i kostalden

Ved at tilsætte fedt i foderet til koen dannes der mindre metan i koens mave. Dermed vil koen udlede mindre metan, når den bøvser og prutter i kostalden og på marken.

Jeg ved, at

snakken om klima og bæredygtighed, giver flere af vores medlemmer "varmeknopper" – men hvad enten vi kan lide det eller ej, så er det en dagsorden, der er kommet for at blive. Vores virksomheder har meldt sig ind i kampen, og vi har som et fælles erhverv meldt ud, at vi vil være et klimaneutralt landbrug i 2050.

Vi kender langt fra alle de virkemidler, der skal til for at gøre os klimaneutrale – men der er mange ting, vi allerede nu kan gøre;

- Biogas
- Fodring
- Optimere produktionen pr. dyrket hektar og produceret liter mælk, kg svinekød osv.
- Udtagningen af lavbundsjord

Vi skal heller ikke glemme, at en klimaansvarlig tankegang er i god tråd med at være effektive. Det er en opskrift, vi kender, og allerede bruger: Vi er nemlig verdensmestre i at producere mest muligt med mindst muligt input.

Der vil også være nye forretningsområder for vores erhverv og følge-industri.

Nu må vi se, om corona-krisen sætter en stopper for klimatossernes opfindsomhed.

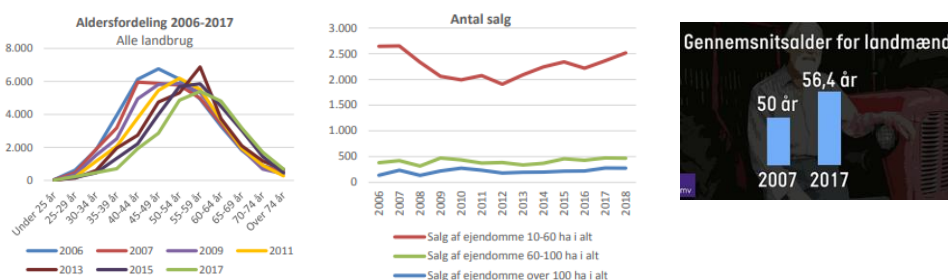
Der bliver også investeret i fremtiden i vores andelsvirksomheder, hvilket vi som forening også gerne vil kvittere for. Fremsynede kolleger i bestyrelserne ser mulighederne, og satser på yderlig produktion og forædling, uanset om det gælder slagteri, mejeri, frø- eller kartoffelproduktion. Investeringer der er med til at øge vores fremtidige indtjening.

Generationskifte

Som vi tidligere har set, er der i de fleste produktionsgrene nu en fornuftig indtjening. Det er svært at se, hvornår det skulle være mere optimalt at starte som selvstændig landmand.

Prisen på penge er lav, men vi har fortsat fokus på bidragssatserne og kreditgiverens interesse i at give lån til vores erhverv.

Behov for ejerskifte

De økonomiske resultater gennem de sidste mange år har betydet, at mange ejendomme er blevet tvangssolgt. Det har ikke gjort det let, for de, der vil sælge på normal vis. Tit er det velkonsoliderede landmænd, som køber, hvilket desværre ikke sænker gennemsnitsalderen på landmænd. De tilbageværende landmænd er blevet ældre og har meget svært ved at få ejendommen solgt.

Vi hilser de nye regler om beskatning af sælgerpantebreve velkommen – jeg tror, og håber, at det vil være med til at sikre, at vi igen får gang i den almindelige omsætning.

Vi har brug for de unge

Vi mangler – og vil komme til at mangle – uddannede landmænd. Det er beregnet, at der i 2030 vil mangle mere end 2.000 faglærte landmænd, hvis intet bliver gjort.

Ambitionerne med uddannelsesvisionen og samarbejdet med landbrugsskolerne er høje: Tallet skal gå fra 578 udlærte elever til 1.055 i 2030. Antallet af agrarøkonomer skal fordobles.

Som forening har vi en kæmpe opgave, sammen med blandt andet Agroskolen, i at gøre det lækkert at søge ind på landbrugsuddannelsen. Jeg håber, at der i 2020 kommer nogle konkrete handlinger, for skal vi fordoble antallet af faglærte landmænd, kan vi ikke nøjes med snak. Vi er klar til, sammen med landbrugsskolerne, at sætte gang i initiativer, der skal gøre det interessant at starte på en landbrugsuddannelse. Konkret har vi deltaget i uddannelsesmesser i Ikast og Herning, hvor vi har mødt de unge og deres forældre.

Her kunne vi fortælle om, at det er let få elevplads og job, at der er mangel på kvalificeret arbejdskraft, fleksible arbejdstider, rummelige arbejdspladser, gode kolleger, højteknologi og arbejde med dyr og natur. Du kan også selv gøre noget, ved at invitere de unge og deres familier indenfor og se landbrugsproduktionen anno 2020.

Det vigtigste er dog stadig, at de unge kan se, at vi brænder for vores erhverv, og at vi er positive om vores hverdag. Hvem gider at høre brok dagen lang. Som alle andre, vil de unge være på et winner-team og arbejde i erhverv med en positiv omtale.

Fremtidens rådgivning

Vores erhverv er i konstant forandring – vi bliver færre, større og mere specialiserede. Det skal rådgivning tilpasse sig. Det er nu 4 år siden, vi dannede SAGRO, som en nødvendighed for at sikre en størrelse med specialiserede rådgivere.

Siden har vores svinerådgivning og Byggeri & Teknik gjort samme øvelse.

Vi skal fortsat tilpasse og effektivisere.

Sammen med vores virksomheder, har vi en pligt til at sikre den fremtidige rådgivning. Vi har en unik ejerstruktur, så det er os selv, der kan træffe beslutningerne – hvis vi da er modige og fremsynede.

Fremtidens Rådgivning

TABEL 2 UDVIKLINGEN I ANTAL RÅDGIVERE PÅ FAGOMRÅDERNE KVÆG OG SVIN, 2010-2017

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Kvæg	110	106	104	103	103	105	93	84
Svin	101	93	89	88,5	87	90	70	66

KILDE: SEGES

Multifunktionel jordfordeling

Svaret på en del af landbrugets udfordringer hedder multifunktionel jordfordeling.

En stor national jordreform har potentialet til at kunne slå mange fluer med ét smæk.

Med multifunktionel jordfordeling kan vi bytte jord med samfundet, og samtidig løse en klimaudfordring på vores egen bedrift. Lavtliggende, dårligt rentable jordstykker kan veksles til høj jord, der måske også passer bedre ind i vores arrondering. Fælles løsninger, der styrker naturen og landbruget.

Klimaneutralt fødevarerhverv i 2050 er den kurs, der er sat, og multifunktionel jordfordeling skal hjælpe os et langt stykke ad vejen.

Det ser også ud til, at der er midler at arbejde med. Der er afsat 150 mio. kr. i tørkepakken, og der er øremærket 200 mio. kr. hvert år i 10 år. Det er penge, der skal hjælpe hele processen i gang, men reelt mangler politikerne at finde penge at kompensere landbruget med, når der indgås jordfordeling, hvor der reelt sker en værdiforringelse. Det er en væsentlig faktor og problemstilling, der skal løses, før den store jordreform for alvor kan rulle over DK.

Få hjælp i krisetider

Hotline i SEGES er ophørt. Foreningerne bag SAGRO tilbyder op til 5 timers gratis rådgivning for økonomisk nødlidende medlemmer i krise. Kender I til en situation, hvor der er behov for krisehjælp, skal I tage fat i Ulla Bækman, så kan hun skabe kontakt.

Hun træffes på 4040 1466 eller ubh@sagro.dk

Ingen landmænd, ingen landbrug, ingen fødevarer

Tilliden til vores erhverv har udviklet sig meget positivt de seneste år.

Heldigvis lader befolkningen sig ikke længere påvirke så negativt af dårlig omtale af landbruget. Nye målinger viser, at mere end 4 ud af 5 danskere er positive eller neutrale over for landbruget. Samtidig falder den andel, der er på nakken af os for hvert år. I 2015 var det 15 % - i 2019 var det kun 6 %, der var negative overfor landbrugserhvervet.

Det viser, at det nytter noget at arbejde med vores omdømme. Hvad enten det er den enkelte landmand, der sørger for at vise hensyn til naboer og lokalsamfund. Eller om det er den store indsats, nogle af jer gør i forbindelse med Åbent Landbrug, så er det med til at gøre en forskel.

Stolthed ved at være landmand

Og husk som et godt argument: Uden dansk landbrug vil fødevareproduktionen ske i andre lande, hvor miljøbelastningen vil være større og fødevarerens sikkerheden mindre.

Uden landbruget vil også rigtig mange arbejdspladser i landdistrikterne og i følgeerhvervene/ fødevareklyngen forsvinde.

Vi har et unikt og vigtigt erhverv. Dette er vi igen blevet påmindet i denne corona-pandemi.

Vi glæder os

2020 er noget anderledes, og aktivitetsniveauet er helt anderledes. Vi glæder os til at blive sluppet fri og kunne samles igen med skolebesøg på gårdene, og samles med andre meningsdannere.

Tak til alle jer medlemmer, der støtter op om vores forening. Det er vigtigt, at vi står sammen om vores fællesskab.

Jeg vil også gerne benytte lejligheden til at takke de politikere og embedsmænd, som vi arbejder godt sammen med i de to kommuner.

Der skal også lyde en tak til bestyrelsen for mange gode møder og drøftelser. Vi er gode til sammen at få ting til at ske.

Også en stor tak til medarbejderne i politisk sekretariat. Vi glæder os til et fortsat samarbejde med Helle Borum, Stine Bundgaard og Ulla Bækman, der som bekendt tager over efter Niels Kristian Fruergaard. Ham har vi også god grund til at takke for en langvarig og energisk indsats. Den afsked markerer vi senere.

Til sidst også en tak til SAGRO-medarbejdere for altid at være klar, når vi har brug for en hjælpende hånd.

Sven Agergaard